

Parodontax: Veelbelovend??

Parodontax-tandpasta en ook het spoelmiddel zijn al geruime tijd in de Nederlandse winkels verkrijgbaar. Belangrijk bestanddeel van mondverzorgingsprodukten is een zevental plantenextracten. Om hun produkten weer eens extra onder de aandacht te brengen, organiseerde de producent – de firma Madaus – op 28 januari 1992 een internationale persconferentie in Zürich, Zwitserland. Een aantal wetenschappers presenteerde hier de resultaten van hun onderzoek. In dit artikel willen wij trachten enig inzicht te verschaffen in deze wetenschappelijke gegevens.

Net voor de Tweede Wereldoorlog werd de kleinzoon van grootmoeder Madaus geconfronteerd met een gierende tandvleesontsteking, welke niet reageerde op de toen bekende middelen. 'Die Grossmutter' wist veel van de heilzame werking van planten en kruiden en stelde op basis hiervan zelf een tandpasta samen. Het effect was een enorme vermindering van de tandvleesontsteking. Haar zoon, de grondlegger van het huidige farmaceutische concern, maakte op basis van dit recept de eerste tandpasta onder de naam Parodontax. Na de introductie in 1937 van deze tandpasta, met als uniek slijpmiddel natriumbicarbonaat (zuiveringszout), worden er in de tandheelkundige literatuur een aantal case-reports beschreven. Hierin wordt het reducerende effect van deze tandpasta op gingivitis onderstreept. Echter met de introductie van de antibiotica kwam de behoefte aan plantenextracten wat op de achtergrond te staan. In de tachtiger jaren werd besloten wetenschappelijk onderzoek op te zetten om de bijdrage van Parodontax voor de mondgezondheid te onderzoeken. Dit is in een notedop de 'Parodontax-story'.

Tijdens de persconferentie werd er op een luchtige manier verslag gedaan van het wetenschappelijk onderzoek dat tot nu toe is uitgevoerd. Om het voor ons toch mogelijk te maken enige wetenschappelijk gegronde uitspraken te doen ten aanzien van hun resultaten stelde de firma BYK, de Nederlandse importeur van Parodontax, ons de onderzoeksrapporten ter beschikking. Een groot aantal van de onderzoeken is gepubliceerd in een supplement van de Journal of Clinical Dentistry uit 1988. Dit is een niet-gerefereerd tijdschrift uit de Ver-

enigde Staten. Het betreft hier een aantal 'pilot'-achtige studies. Aan een groot aantal kunnen we door het gebruik van onbekende, internationaal niet geaccepteerde indices, onduidelijkheid over het aantal proefpersonen, gebrek aan controlegroepen en aan placebo's geen relevante conclusies verbinden. Daarnaast wordt in de publicaties in dit tijdschrift wel over significante verschillen gesproken, maar men zegt – tegen het internationale gebruik in – niets over de grootte van dit verschil. Feitelijk zijn bijna al deze artikelen wetenschappelijk gezien onaanvaardbaar. Wij zullen ons derhalve beperken tot een selectie van een vierstal onderzoeken, die voor zover dit te beoordelen valt, wetenschappelijk verantwoord onderzoek vertegenwoordigen.

De abrasiviteit van Parodontax en 11 andere op de Amerikaanse markt verkrijgbare tandpasta's werden vergeleken ten opzichte van een standaardpasta welke door de American Dental Association wordt verstrekt¹. Een algemeen aanvaardbare maat voor abrasiviteit is de RDA (radioactive dentinal abrasivity). Hiermee kan heel nauwkeurig worden gemeten hoeveel oppervlak per tijdseenheid wordt geabradeerd. Dit onderzoek toonde aan dat Parodontax één van de laagste RDA-waarden heeft.

In een klinische studie werd Parodontax-tandpasta vergeleken met een placebo en Crest Tartar Control². Drie groepen van twintig personen werden gevormd die ieder met één van de genoemde tandpasta's gedurende twee maanden moesten poetsen. Op baseline, één maand en twee maanden werd de plaque, de papillaire bloeding en de hoeveelheid aanslag gemeten. Er werden geen verschillen gevonden tussen de drie tandpasta's voor plaque en aanslag. Echter het poetsen met Pa-

rodontax resulteerde in een grotere bloedingsreductie dan de twee andere. Professor Yankell voerde een *in vitro* onderzoek uit waarbij gekeken werd naar het remmende effect van verschillende spoeldranken op de groei van *Streptococcus mutans* en *Actinomyces viscosus*³. De resultaten van dit onderzoek tonen dat Parodontax-spoelmiddel en chloorhexidine in vergelijking tot Listerine en Veadent de twee bewuste bacteriën beter remmen. In een Duitse studie werd het effect van zowel poetsen als spoelen onderzocht⁴. Vijftig studenten tandheelkunde werden verdeeld in twee groepen van 25 elk. De ene groep poetste en spoelde met Parodontax, de andere met een placebo. In vergelijking tot de placebo trad er door het gebruik van beide Parodontax produkten meer reductie op van de hoeveelheid proximale plaque en de Sulcus Bleeding Index (respectievelijk 20% en 7%).

Samenvattend kunnen we stellen dat er veel onderzoek is uitgevoerd waarvan een groot deel, gepresenteerd in de huidige vorm, niet geheel aan wetenschappelijke maatstaven voldoet. De hierboven beschreven studies wijzen op een potentie van Parodontax om de klinische verschijnselen van gingivitis te onderdrukken. Mogelijk is dit het gevolg van een anti-bacterieel effect. Wil de firma Madaus in de toekomst wetenschap gebruiken om de effectiviteit van hun produkt te ondersteunen, dan lijkt het ons zinvol als zij hun resultaten publiceren in een gerefereerd tijdschrift. Zij zouden hierbij gebruik kunnen maken van de klinische onderzoeksmodellen en parameters welke door de American Dental Association worden aanbevolen⁵.

G.A. van der Weijden
J.P. Rodenburg
U. van der Velden

Vakgroep Parodontologie ACTA

Literatuur

1. Cornell J. In Vitro Abrasiveness of Dentifrices. *J. Clin. Dent.* 1988, suppl; A9-A10.
2. Yankell S.L., Emling R.C. Two Month Evaluation of Parodontax Dentifrice. *J. Clin. Dent.* 1988, suppl; A41-A43.
3. Yankell S.L. Laboratory Evaluations of an Herbal Sodium Bicarbonate Dentifrice. *J. Clin. Dent.* 1988, suppl; A6-A8.
4. Willerhausen B., Gruber I., Hamm G. The Influence of Herbal Ingredients on the Plaque Index and Bleeding Tendency of the Gingiva. *J. Clin. Dent.* 1989, II; 77-80.
5. American Dental Association Council on Dental Therapeutics Provisions for Acceptance of Products. revised October 1987.